

10

FILLÉR

# Reggeli Ujság

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST. V.,  
BANK-UTCA 4. SZÁM. TEL.: 1-296-99. VASÁRNAP: V.,  
VILMOS CSÁSZÁR-UT 34. SZ. TEL.: 1-186-21 ÉS 1-186-22.

HÉTFŐ

BUDAPEST, IX. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM  
1937 NOVEMBER 8

## Lakásukból vittek el 495 embert vasárnap hajnalban az Idegenellenőrző detektívjei

Meglepő razzia a VII. kerület mellékutcáiban  
A toloncházban igazoltatták az előállítottakat

### Hivatalos nyilatkozat a razziáról

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap hajnalban váratlan és kínos eseményekre ébredt a főváros VII. kerületének lakossága. Az Erzsébetváros legforgalmasabb és legsűrűbben lakott utcáit egyszerre rendőrcsapatok szállták meg és a hajnali járókelők, — akiknek utjuk véletlenül erre a vidékre vezetett, — meglepődve nézték a szokatlan felvonulást, amelyet csakhamar még szokatlanabb razzia követett.

A bérházak ablakai kivilágosodtak, a házak kapui hirtelen feltárultak, a folyosók megteltek ijedtarcu, félig felöltözött, álmos emberekkel, síró asszonyokkal és gyerekekkel.

Néhány perccel később a házmesterek izgatottan keresték a házak lakóinak bejelentőcéduláit, amelyeket a hatósági közegek szokatlan időpontban készültek átvizsgálni. Hamarosan kiderült, mi az oka a nagy rendőri apparátus felvonulásának.

A belügyminisztérium fennhatósága alatt működő Központi Országos Idegenellenőrző Hatóság a VII. kerületben monstre-razziát rendezett, amelyre még Budapest rendőri krónikájában eddig példa nem volt.

Mielőtt ennek a különleges rendőri intézkedésnek a részleteire rátérnénk, előre kell bocsátanunk, hogy a mai rendkívüli viszonyok mellett, kétségtelenül kell, hogy legyen egy olyan hatósági szerv, amely az országba beözönlő idegeneket számontartja s azokat, akik bármilyen szempontból az országra nézve károsak, — eltávolítja. Az Idegenellenőrző Hivatal, amely a Fővám-téren a Vámigazgatóság épületében székel, nagy apparátussal, megfelelő személyzettel rendelkezik és a multban felelősségteljes munkáját zavartalanul el is végezte, rendszerint a hivatalos idő alatt: délelőtt, de feltétlenül a nappali órákban.

Sohasem került eddig még arra sor, hogy a főváros lakosságának éjszakai nyugalmát ilyen brutális módon megzavarják.

Az Idegenellenőrző Hatóságnak tudvalevően a legutolsó hetekig Folyovich József miniszteri tanácsos volt a vezetője, aki kifogástalanul töltötte be kényes posztját, de néhány héttel ezelőtt Éliássy Sándor dr. főkapitánnyá való kinevezése után az államrendőrség vidéki főkapitánya lett.

#### Megindul a hajnali razzia

A vasárnap hajnali monstre razzia így értetetően olyan nagy feltűnést keltett a fő-

városban, hogy egyébről sem beszéltek, csak erről a kínos eseményről.

Természetesen a készülő razziáról senki sem tudott előre. A razzia a kora hajnali órákban kezdődött azokban az utcákban, amelyeket már előre kijelöltek. Hogy miért kezdődött éppen hajnalban ez az ellenőrző vizsgálat, erre egyelőre nincs magyarázat. Talán azért, mert ezekben az órákban mindenki otthonában van, éjszakai álmát alusza és így az ellenőrzés szempontjából tökéletes munkát lehet végezni.

A VII. kerületben megtartott idegenellenőrző razzia irányítása dr. Pásztóy Áron miniszteri osztálytanácsos, az Idegeneket Ellenőrző Országos Hatóság helyettes vezetőjének kezébe jutott össze. A detektívcsoport a rendőri osztagokkal

pontos terv szerint szállták meg a Király-utcát keresztező mellékutcákat. Az utca-torkolatokat rendőrkordonnal zárták el, a kapuk elé rendőrpóztokat állítottak és ugyanekkor a bérházban az Idegenellenőrző hatóság rendőrtisztjei és detektívjei megkezdték az igazoltatást.

Elképzeltető az a pánik, amely a megszállás alatt levő házakban keletkezett. Az emberek nem tudták elképzelni, mi történt, hogy ilyen szokatlan időben kopogtatnak lakásuk ajtajain, a rendőrtisztek pedig igyekeztek a nehéz és kínos parancsot, lehetőség szerint a legtapintatosabban végrehajtani.

Az idegenellenőrző razzia ellátogatott a Király-utcába, a Dob-utcába, a Rombach-utcába, a Kisdiófa-utcába, a Nagydiófa-utcába, a Wesselényi-utcába, a Klauzál-térre, a Nyár-, Sip- és Kazinczy-utca környékére, egészen a Rákóczi-ut VII. kerületi határának széléig.

Közben persze az izgalmas jelenetek egész sora zajlott le az álmukból felriasztott lakók lakásaiban. Azok, akik állampolgársági okmányt, vagy más hasonló értékű okiratot tudtak felmutatni, mentesültek a további következmények alól.

De akiknél nem volt megfelelő okirat, azoknak azonnal fel kellett öltözniük és be kellett állni abba a sorba, amelyet a már összeszedett férfiak és nők nagy csoportja alkotott az utcán.

Az igazoltatásnak, illetve ellenőrzésnek ez a módja hangos és elkeseredett vitákra adott alkalmat.

Nem vitás, hogy kényelmesebb, ha valakinek az állampolgársági okmánya otthon fekszik a szekrényben. De ha ez az okmány nincs a birtokában, ez még nem jelenti azt, hogy az illető nem magyar állampolgár. Az

igazoltatott és előállított emberek között többeket éppen ezen az alapon súlyos sérelem ért.

**Akadnak magyar állampolgárok nagy számban, akik bizony a hajnali órákban nem tudták felmutatni irataikat. Akadtak adófizető, többgyermekes családapák, kereskedők, iparosok s más foglalkozású polgárok,**

őreg, magukkal tehetetlen emberek, akik iratok híján bekerültek a hajnali razzia gyűrűjébe.

Ilyen viharos események játszódtak le a Nagydíófa-utca 32. számú házban is, ahol a második emeleten albérletben lakik egy nyolcvanvesztendő hölgy, névszerint: Grosz Regina, akinél történetesen nem voltak állampolgársági okiratok.

**A nyolcvanvesztendő matrónt reggel öt órakor vitték el lakásáról a toloncházba.**

Később derült ki, hogy a razzia során elő-

állított öreg asszony 1857-ben született Budapesten és birtokában van édesapja születési bizonyítványa is, mely szerint apja 1806-ban született Sátorajhajhelyen. Grosz Regina egyébként

**mindig Budapesten lapott és külföldön még nem járt életében.**

Reggel hét óra tájban érkeztek el a razziázó detektívek a Dob-utca 34. szám alatt levő ortodox templomhoz, amely a reggeli órákban tele volt ajátatoskodó hívőkkel.

**A detektívek meg sem várták az istentisztelet végét, hanem sorra kihívták az embereket, akiknél természetesen semmiféle igazoló okirat nem volt.**

Az így előállítottak között szerepelt Burehovich József, Schwarcz Simon, Hofmann Mihályné és Festinger Hermann, valamennyien korosabb, önálló kereskedők, akiknek évtizedek óta nyílt üzletük van Budapesten és rendes adófizető polgárok.

### Négyszázkilencvenöt előállított

A Király-utca 13. szám alatti Gozdu-udvarban, a detektívek valósággal körülvették a hatalmas bérkaszárnnyát és

**lakásról-lakásra járva, igazoltatták az álmukból felriasztott lakókat.**

Igy többek között előakarták állítani Róth Dezső ékszerész is, aki öccse, annak a Róth Jenőnek, akit 1931 április 10-én a Dohány-utcai zsidótemplomban istentisztelet alatt agyonlőtt Zatloka Emil elmebeteg mérnök. Az egész Róth család Budapesten született és negyven év óta van itt üzletük.

Különös szerencsés körülmények folytán a hatalmas, többszáz lakóju Gozdu-udvar házaiban a legtöbb lakónak kéznél voltak az igazoló iratai. A lakók közül azonban

**Ungár Vilmos kesztyűst mégis előállították. A kereskedő, akinek a házban van negyven éve üzlete, arra kérte a detektíveket, hogy engedjék meg, hogy lemenjen bezárt üzletébe és a pénzeszközéből kivegyje állampolgárságát igazoló iratait.**

**A detektívek ezt nem engedték meg és Ungár Vilmost előállították.**

A szomszédos Király-utca 15. számú házban negyvenöt férfit és nőt állítottak elő a

razziázó detektívek. Itt történ az a sajnálatos eset, hogy

**egy hetvenkésztendő öregembert, — aki az izgalom következtében elájult, — amikor magához tért, elvitték a detektívek.**

A Dob-utca 10. számú ház előtt három teherautó várta a razzia «eredményét». Ezek a teherautókon szállították fölülva az összeszedett embereket a Mosonyi-utcai toloncházba, ahol ideiglenesen fogdáknak helyezték el őket.

**A monstre razzia még reggel nyolc óra körül is folyt és most már, amikor megélnékült az utca forgalma,**

**az emberek csoportokba verődve tárgyalták az eseményeket.**

Rémhírek és fantasztikus találgatások keltek szárnyra.

Ezalatt a Mosonyi-utcai toloncházban már megkezdődött az előállított emberek igazoltatása. Amikor a razzia végetért,

**a toloncházban összesen 395 egyént számoltak össze, mind olyanokat, akiket az idegenellenőrző hatóság razziáján állítottak elő.**

Az igazoltatási eljárás gyorsabb lefolytatása céljából a toloncház segítséget kért a



26 éve tenállo  
**BODNÁR**  
RÁDIO  
Vilmos császár-ut 60

főkapitányságról és berendelték a toloncház  
egész rendőrtisztikarát.

## Razzia — Budán

Az igazoltatási eljárásoknál maga az idegenellenőrző hatóság helyettes vezetője: Pásztyó osztálytanácsos is jelen volt s azokat, akiknek időközben hozzátartozójuk a megfelelő iratokat eljuttatták,

nyomban szabadlábra helyezték.

Meg kell említeni, hogy a toloncházban dolgozó rendőrtisztek a legmesszebbmenő jóindulattal igyekeztek az előállított emberek sorsán enyhíteni. Azoknál az eseteknél, amikor kiderült, hogy az előállított csak rendőri tulbulgóság vagy sajnálatos tévedés folytán került a razzia gyűrűjébe, azonnal szabadlábra helyezést végzést hoztak és többeket utasítottak arra, hogy okmányait majd utólag mutassák be a hatóságnak.

A VII. kerületen kívül a város más pontján is volt vasárnap idegenellenőrző razzia a fővárosban.

Hajnali három órakor detektívek csen-

## A magyar gyógyszerészek és kereskedők figyelmébe!

A „Mira” gyógy- és keserűvízforrás részvénytársasághoz az utóbbi években számtalan gyógyszerész és kereskedő fordult a kívánsággal, hogy a vállalat részvényeiből szeretnének vásárolni, mert nemcsak a „Mira” gyógyvizek fáradságos eladása után járó csekély jutalékban akarnak részesedni, hanem a vállalat hasznában is. Ezen sokoldali méltányos kívánságnak akar most eleget tenni a „Mira” rt. részvény-szindikátusa abból az alkalomból, hogy a vállalat alaptőkéjét felemeli a külföldi export erős kifejtése érdekében. A „Mira” rt. részvény-szindikátusa ezúton hívja fel a „Mira” gyógyvizeket árusító gyógyszerészeket és kereskedőket, hogy kívánságuknak eleget téve: szives-

kedjenek az alábbi címet értesíteni, hogy az új kibocsátású, darabonként P 10.— névértékű „Mira” részvényekből hány darabot óhajtanak jegyezni. A kibocsátásra kerülő részvények jegyzési határideje 1937 december 5-e. A részvény-szindikátus az érdekelteknek részvényjegyzési ívet és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál lévő szindikátusi folyószámlára szolgáló befizetési csekkeket együtt fogja megküldeni. A tulajjegyzésre való tekintettel az szindikátus fenn-tartja magának a részvényjegyzések elfogadási jogát.

„MIRA” Gyógy- és Keserűvízforrás r. t.  
RÉSZVÉNYSZINDIKÁTUSA  
Budapest, V., Honvéd-utca 16.

gettek be a Zsigmond-utca 49. számú házba,

amely a Budai Izraelita Hitközség tulajdona és amelyikben tulnyomórésben a hitközség és a házban lévő templom személyzete lakik. A detektívek itt is lakásról-lakásra járva igazoltattak, sőt a templomot is felnyitatták, hogy meggyőződjenek arról, nem tartózkodik-e ott valaki. Hasonló igazoltatás folyt a Zsigmond-utca más házaiban is.

## Tanácskozások a belügyminiszteriumban

A Mosonyi-utcai toloncházban a késő esti órákig folyt az igazoltatás és az előállított embereket, akik felmutatták a megfelelő iratokat, egyenként elbocsátották. A monstre razzia végeredményéről azonban

hivatalos jelentést a késő esti órákig az idegenellenőrző hatóság nem adott ki.

A Reggeli Újság munkatársa a főkapitánysághoz fordult felvilágosításért, azonban a főkapitány titkári hivatalában azt az információt kaptuk, hogy *Éliássy Sándor dr. főkapitány az idegenellenőrző razzia ügyében nem érzi magát illetékesnek nyilatkozni.* Rendőrségi részről ugyanis kijelentették, hogy a razziát az idegenellenőrző hatóság rendelte el és a rendőrség ehhez csupán karhatalmat adott.

Vasárnap este kilenc óra előtt megjelent a belügyminiszteriumban

Széll József belügyminiszter, aki a vasárnapi napot nem töltötte Budapesten, de mikor az esti órákban értesült a reggeli eseményekről, hivatalába sietett, hogy jelentést tétessen magának az ügy-

ről. Nem sokkal később a belügyminiszter dolgozószobájába érkezett *Éliássy Sándor dr. rendőrfőkapitány és Pásztyó Áron miniszteri osztálytanácsos, az idegenellenőrző hivatal helyettes vezetője is, hogy a razzia eredményéről és lefolyásáról jelentést tegyen a miniszternek.*

## Illetékes hely nyilatkozata

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság vidéki kirendeltségeinek felállításával életbe léptetett hatékonyabb ellenőrzési rendszer adatai és eredményei azt mutatták, hogy sok olyan külföldi él Budapesten, aki az ellenőrzés alól magát kivonja, akinek az ország területén való letelepedése, vagy akár átmeneti tartózkodása nemzetvédelmi, állambiztonsági és közgazdasági szempontból károsnak tekinthető.

Ezért a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság Budapesten az államrendőrség karhatalmának igénybevitelével folyó évi november 7-én reggel 5 órakor általános ellenőrzést tartott.

## WAGONS-LITS | COOK

KÉT TÁRSASUTAZÁSA:

PARIS  
RÓMA

November 18-tól 27-ig

NÁPOLY, CAPRI,  
FIRENZE

November 25 — december 8

Jelentkezés és felvilágosítás: IV, Váci-utca 6

Wagons-Lits | Cook Menetjegyiroda

Telefon 18-12-39 és 18-21-34

M. N. B. 742 és 860 sz. engedéllyel

Az esti órákban kapott információk szerint a toloncházban előállított 395 előállított közül 367 embert elbocsátottak.

Az ellenőrzés 8 órakor ért véget.

Az ellenőrzési eljárás során 503 egyén állított elő. Őrizetbe vétetett huszonkilenc különös. Ezek egy részének azonnali kitartatása látszik elkerülhetetlennek, másik része az igazságügyi hatóságok eljárása alá kerül.

Találtak közöttük oly külföldiek is, akik hamis okmányokkal igyekeztek magukat igazolni.

Ezenfelül az ellenőrzés 334 olyan különös egyént talált, akik szabálytalanul és engedély nélkül tartózkodtak a székesfőváros területén.

Ezekkel szemben a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság az igazolást és további eljárást soronkívül folyamatba tette.

## A hetvenéves Kóbor Tamás ünneplése

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt ünnepelte a magyar újságíró-társadalom Kóbor Tamást. A Newyork külterületében díszvendéget keretében Márkus Miksa, a Magyar Újságírók Egyesületének elnöke üdvözölte a hetven éves Kóbor Tamást, majd Boros László dr., az Egyesület alelnöke definiálta az újságíró fogalmát és hangoztatta, hogy

az ideális újságíró mintaképe volt és lesz Kóbor Tamás.

Boros László dr. felszólalása után Schöpflin Aladár irodalmi szempontból méltatta Kóbor Tamást és hangsúlyozta, hogy a budapesti embert a kiváló író fedezte fel valószínűleg az olvasókörös számára. Kóbor Tamás az elhangzott üdvözlőbeszéd után a következőket mondotta:

— Jó érzés már életemben hallani mindazt a jót és szépet, amit normális körülmények között az ember ravatalánál szoktak elmondani. Én nem érzem jelentőséget, mert ötven év óta egyet csinállok: minden nap teletírom egy vagy több papírlapot.

Az újságírók melegen ünnepelték beszéde elhangzása után Kóbor Tamást, majd felolvasták az üdvözlő táviratokat, amelyek közül Rákóczy Imre sajtófőnök és az M. T. I. meleg gratulációja is szerepelt.

## Hírek Király Ernő tízmillió örökségéről és budapesti színházi vállalkozásáról

Érdekes — de ellenőrizhetetlen — hír érkezett Zürichből Budapestre. A kisse fanasztikusnak tetsző híradás szerint Király Ernő, aki ezidő szerint tudvalóleg Amerikában tartózkodik, tízmillió pengőt örökölt egy Mr. Kahn nevű közeli rokonától, aki a háboru előtt került Newyorkba, ahol mint hadseregszállító nagy vagyont szerzett.

A híradás azt is tudni véli, hogy Király Ernő legrövidebb időn belül Pestre jön, ahol — kibérli a Király Színházat. A hírt csak fenntartással közöljük.

## Payr Hugó a magyar politika robbantói ellen

— A Reggeli Újság tudósítójától —

A Városi Színház zsufozásig megtelt nézőtere előtt mondotta el Payr Hugó vasárnapi beszámoló beszédét. Hangsúlyozta, hogy a tájékozatlanság, a bizonytalanság és a baljós jövőtől tartó félelem szorítja az emberek szívét.

Rámutatott arra, hogy támogatta annakidején Bethlen kormányát, amely rendet, nyugalmat és békés fejlődést biztosított, de zembefordult akkor, amikor Gömbös Gyulának letértek arról az útról. Nem ő látta hibásan a Gömbös-politika menetét, hiszen

Darányi miniszterelnök kormánya is messze eltért a gömbösi alapelvektől.

A mai kormány programját magáév teszi, mégsem csatlakozik pártjához, mert egy újabb veszedelem sötétíti el a magyar közélet láthatárát. A polgári életet most

alulról akarják felrobbantani,

egy új világrend eszméi döngetik a magyar élet nyitott kapuit.

## Az Országos Orvos Szövetség negyvenéves jubileuma

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta a Magyar Országos Orvos Szövetség 39-ik rendes kongresszusát a Budapesti Királyi Orvos Egyesület Semmelweis-termében. A jubiláris kongresszuson, amelyen

negyvenéves fennállását ünnepelte a Magyar Országos Orvos Szövetség,

megjelentek az orvostársadalom legkiválóbb képviselői: Verebely Tibor, Hüttl Hümér, Orsós Ferenc, Sczipiadesz Elemér, Johann Béla, Fáy Aladár, Scholtz Kornél, Manninger Vilmos és még sokan mások.

— A Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre 1937. évi november 14-én (vasárnap) délelőtt negyed 11 órakor az Omnia mozgóképszínház helyiségében Művészmatinét rendez. Kötelező műsor ára 50 fillér.

## A nagyszerű vigjáték ragyogóan sikerült filmen!

# WIKI

Bónyi Adorján nagyszerű vigjátéka  
Filmre írta: Nöti Károly. Zene: Ábrahám Pál. Rendezte: Keleti Márton

Bársony Rózsi, Jávor Pál, Kabos, Csontos, Rózsahegyi, Berki Lili, Kiss Manyi, Mály Gerő, Peti és Pethő Attila

Gál Ernő  
produkción  
Készült  
a Magyar  
filmrodában

# FORUM

Kedden  
premier!  
Kino film

## Férfi kozmetika!

Konje fel ujjával vékonyan az arcra a Hezolit-Rapid gyorsborotvakrémét és minden további várákozás nélkül borotválkozhatsz. — Nem kell az arcbőrt percekig dörzsölni, mert a Hezolit-Rapid arcápoló gyorsborotvakrémmel víz, szappan és ecset nélkül egy perc alatt tökéletesen borotválkozhatsz, utána nem ég és nem pattan fel az arcbőre, megszűnik az arcbőr száraz felkapartsága és arca bársonyosan üde lesz. Próbadohoz 24 fillér, ezt is visszatérítem azután eredeti doboz vagy tubus vásárlásánál. Kapható minden szaküzletben és a készítő: Dr. HOLCZER vegyész illatszertárában, Budapest, VI., Teréz-körút 8. szám

# Darányi nagy beszéde a kalandorokról, a kívülről jövő eszmékről és a választójogról

## Leleplezték Nagyatádi siremlékét — A miniszterelnök szenzációs beszéde Kaposvárott

Kaposvár, november 7.

[A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.]

Somogy vármegyének és az egész ország kizsádatársadalmának részvételével avatta fel Darányi Kálmán miniszterelnök, Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter, Mikecz Ödön államtitkár, Rákóczi Imre miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője, a felsőház és az országgyűlés sok tagjának jelenlétében vasárnap délelőtt az erdőcsokonyai temetőben nagyatádi Szabó István volt földmívelésügyi miniszter siremlékét. Az emlékmű Margó Ede és Maugsch Gyula szobrászművész alkotása s egymás kezét szorító három kizsádatár ábrázol.



Nagyatádi Szabó István emlékezete

Az emlékmű körül egybegyűlt az elhunyt családja, a község apraja-nagyja és régi hívei közül is számosan. Darányi Kálmán miniszterelnök mondott ünnepi beszédet, amelyben ragyogó színekkel

### Nagyatádi Szabó István emlékezete

ecsetelte nagyatádi Szabó István pályafutását, örökértékű munkásságát és felépítésének a jelentőségét, amellyel megnövelte a kizsádatársadalom súlyát és befolyását.

A miniszterelnök beszéde után Mayer János mondott köszönetet a földmivestársadalom részéről, hogy lehetővé tették az emlékmű felállítását, amely a földmivestársadalom valóságos szent helye lesz.

Mayer János beszéde után megkoszorúzták az emlékművet, majd a miniszterelnök kíséretével Kaposvárra ment, ahol délelőtt többszáz terítéses közbéd volt. Az ebéden az üdvözlésekre válaszolva, Darányi Kálmán miniszterelnök nagyjelentőségű beszédet mondott, amelyben kül- és belpolitikai kérdésekről nyilatkozott.

Magyarország miniszterelnökének — mondotta — a mai helyzetben nagy és sok erőre van szüksége, mert az ország ügyeit nagy óvatossággal, szerető gondnal, de egyúttal megfelelő erővel lehet csak képviselni. És higgyék el azt is, hogy

igen sokszor kell félreértésekkel is megküzdeni.

Különösen arra kell rámutatnom, hogy külpolitikai kérdésekben gyakran előfordul, hogy az ország közvéleménye és közönsége talán nincsen megfelelően tájékozódva. Én azt kérem önöktől, hogy ha a kormány az összes kérdéseknek ismeretében külpolitikát folytat, előlegezzék a kormánynak azt a bizalmat, hogy ezt a külpolitikát az ország jól felfogott érdekében igyekszik szolgálni.

Olyan kis országnak, mint mi vagyunk, függetlensége fenntartása mellett, arra

kell törekednie, hogy rokonszenveket is szerezzen,

de természetesen meg kell és meg akarja őrizni és ápolni akarja a régi barátságokat is.

### Darányi: Egy tál lencséért nem áldozzuk fel a holnapot

— A belpolitikában igen jelentős változások előestéjén állunk. Az ország teherbíróképességével összeegyeztethetően, de mindenestre fokozottabb mértékben kell a szociális feladatokat megvalósítanunk. A titkos választójog behozatala pedig valóságos politikai szükségé teszi népünk kulturális színvonalának felemelését. Bár el vagyok szánva arra, hogy bárminő támadásokkal szemben is, a választójogi törvényjavaslatot, csak a nemzet egyetemes érdekei által megszabott korlátok között fogjuk megvalósítani, mégis

nagyon kell ügyelnünk arra, hogy né-

pünk se jóindulatú rajongók, se hitvány kalandorok eszközévé ne lehessen. Mi is a magunk utján járunk, mint bármely más öntudatos nemzet. Mi magyar politikát akarunk csinálni! Kívülről jövő eszméket, csak olyan mértékben fogadunk be, amennyiben azok hasznosak és a nemzet egyéniségével összeegyeztethetők, de a vörös áradat sem lesz többé urrá ebben az országban.

— Mi egy tál lencséért a holnapot feláldozni nem fogjuk, mint földmivelésügyi miniszternek azonban kötelességem, hogy már ma is többet nyújtsak egy tál lencsénél a magyar nemzetnek. Nem elég ha iparunkat, kereskedelmünket és mezőgazdaságunkat fejlesztjük, gyarapítanunk kell ősi magyar kulturánkat is.

Darányi Kálmán miniszterelnök beszédét sokszor szakította félbe a taps és éljenzés. Utána Bobory György a képviselőház alelnöke, majd Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter szólalt fel, aki a magyar földmivés-politika helyes intézésének fontosságáról és a magyar mezőgazdaság megerősödésének szükségességéről beszélt.

## Párisi táncosnő lett Ayello hercegnéből: a magyar Bognár Marikából

Páris, november 7.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Harmadrangú párisi mulatóhelyen találkoztam Ayello hercegnével. Ma még ő a kis lokál sztárja, de holnapután már viszi őt Cherbourg-ból az óceánjáró — harmadik osztályon, fedélközön — Amerikába, ahonnan valamikor mint «élő csomag» származott vissza Európába, pontosabban a szolnokmegyei kis faluba, ahonnan szüleinek hányatott karrierje elindult.

A Reggeli Ujságban két esztendővel ezelőtt elsőnek irtuk meg Bognár Marika életének színes és mozgalmas regényét, amely voltaképpen még — születése előtt kezdődött. Szülei ugyanis egyszerű szolnokmegyei földmivészek voltak, akik 1900 táján Texasba vándoroltak. Itt született Marika is, aki még 10 éves sem volt, amikor édesanyja meghalt. Az öreg Bognár, nem tudván mit csinálni a kislánnyal, «gyorsárúként» feladta egy Európába induló postahajóra és «a gyermek mint csomag» címen a furcsa történetéről szóló híradás bejárta a világsajtót.

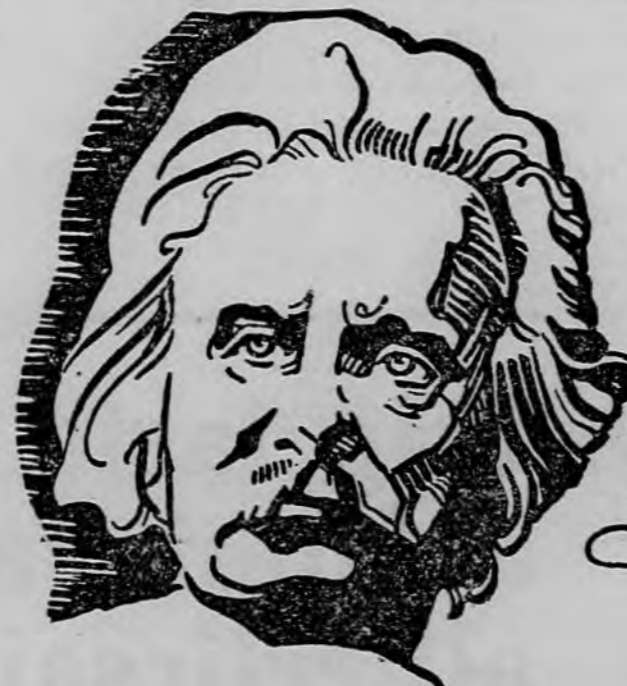
Bognár Marika fantasztikus életregénye, azt hisszük, közismert. A kalandokra hajlamos fiatal gyerek a háború idején váratlanul eltűnt falujából s amikor ismét tudomást szerzett róla a világ: már «Bognár János» nevű harcosként szerepelt az orosz front lövészárkaiban. Az ezredparancsnok kivette a frontszolgálatból, ápolónőnek osztotta a Hinterlandban és — itt kezdődött meg a nagy világregény.

Itt ismerkedett meg Mailáth István gróffal, a fiatal mágnással, aki rövidesen feleségül is vette a ragyogó szépségű önkéntes ápolónőt. A csehszlovákiai Mailáth birtokon eltöltött néhány szerelmes esztendő után a fiatalok azonban elhidegedtek egymástól: Marika grófné otthagya férjét.

Budapestben újabb mesebeli fordulat várta Bognár Marika fordulatokban gazdag életét. Az amerikai konzulátus értesítette, hogy lázasan keresi őt — Texasban élő papája. Az öreg

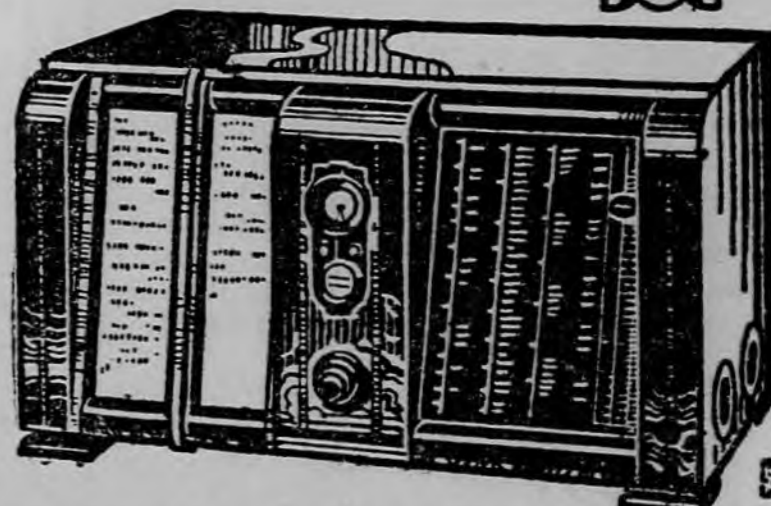
amerikás magyar — rátalálván csomagként Európába expedált lányára — ettől kezdve nyakra-főre küldte a csekket, amelyek lehetővé tették, hogy az elvált Mailáth grófné a budapesti mondénvilág egyik fejedelemnőjévé avaszsáljon.

De nemcsak Budapesten, hanem ugyyszólván Európa valamennyi metropolisában rövidesen közismert, sőt közkedvelt lett a «szép magyar grófné», aki ragyogott, bővölt, hódított és természetesen — szórta a pénzt, amint az illik az amerikai dollármilliomos hölgyekhez...



Grófné

nemes zenei hangokkal telített muzsikája mindig mély hatást vált ki a hallgatóból, még akkor is, ha rádióon figyeli. Ugyan is a hangkorrekcióval működő készülékeknél, mint pl. a 99-es Orion-rádiónál, 100%-osan az eredeti hangot hallja.



## ORION-RADIO

Kapható minden Orion rádiókereskedőnél.

Fontos kiszolgálással — részlete is

MORVAI RÁDIÓ

Erzsébet-körút 40 Tel.: 134-364 Kérje díjtalanul képes árajegyzékünket!

26 éve fenálló

BODNÁR

26 éves összes RÁDIÓ-típusokat díjtalanul h mutatja Vilmos császár-ut 60 Részlet Caero Árjegyzék ingyen

## Exotikus növények virágzanak

lakásában, ha a Gyöngykályha Gyöngyszénrel szolgáltatja a meleget. Ön is rab-szolgája a lakásban felállított régimódi kályhának, amelyekre a drága tüzelőanyag gazdaságtalan eltüzelése révén télen minden pénzét elkölti. Változtasson ezen az állapoton és szereltesen lakásába olcsó gyöngyszénrel fűthető Gyöngykályhát, amely a tüzelőanyag leggazdaságosabb kihasználása révén nagy megtakarítást nyújt. A Gyöngykályha izléses kivitelű, egyenletes meleget szolgáltat. Cserépkályháját Gyöngyelőtér beépítésével teheti gyöngyszén tüzelésére alkalmassá. Az elérhető megtakarításból a befektetési költségek igen hamar megtérülnek. A Gyöngykályhát gyártja a Magyar Radiátorgyár Rt., Andrássy-ut 13. Kapható vaskereskedőknél.

Tudni kell ugyanis, hogy Bognár apó milliomos lett Amerikában, még pedig jó cimborája: Al Capone vállalatában. Ez volt Marika legesil-logóbb tündöklésének és most induló hanyatlásának közvetlen oka.

A dollárcekk idején történt ugyanis, hogy — mintegy hat esztendővel ezelőtt — a szép Mailáth grófné Konstantinápolyban megismerkedett egy fiatal olasz arisztokrátával: Ayello herceggel, aki feleségül vette őt, majd hazavitte a nápolyi hercegi palotába. A hercegi család azonban nem volt hajlandó befogadni a család-jába Marikát, a fiatal herceg viszont képtelen volt elég szívósan ellentálni a családi véleménynek, mire Bognár Marika a gróf után elvált második férjétől, — a hercegtől is.

Ugyanekkor Al Caponet lefogták, a gengsztervállalat csödbe került és a szolnoki földmiveshől amerikai bandavezérré előrukkolt Bognár apó el elvesztette szolid alapokon nyugvó egzisztenciáját. Megszűntek a csekk, elmaradtak az amerikai pénzküldemények, oda volt a gróf, oda a herceg: Marika anyagi nehézségek közé jutott.

Ayello hercegné végigvándorolta Európát, nemrégiben Párisban kötött ki. Most indul vissza, szülőhazájába, az Ujvilágba.

— Visszamegyek Amerikába — mondta Ayello hercegné a Reggeli Ujság munkatársának —, mert ugylátom, Európában nincs szerencsém. Mint csomag kerültem Amerikából Európába... nem akarom, hogy a balszerencse, mint valami élettelen csomagot dobáljon az élet zavarában.

MARLENE DIETRICH  
**ANGYAL**  
LUBITSCH CSAK CAPITOL

26 éves összes RÁDIÓ-típusokat díjtalanul h mutatja Vilmos császár-ut 60 Részlet Caero Árjegyzék ingyen







# A kínaiak megsemmisítették a japán élkülönítményeket

Sangháj, november 7.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A kínai csapatok, hír szerint, megkezdtek Putung kiűrését. Az itt harcoló két hadosztály zöme dél felé vonul vissza és Minghongtól délre foglal állást. Több kínai osztag átkelt a Vangpu folyón és Nantao felé menetel, ahonnan nagyobb számú csapatokat küldtek ki Szungkiang védelmének megerősítésére. Az eső miatt a japán re-

pülők tevékenysége megbénult. Ez a körülmény kedvez a kínai csapatok mozdulatainak.

A kínai főhadiszálláson a sajtó képviselőinek kijelentették, hogy a hangseui szakaszon partraszállt japán csapatok előrenyomulását a sapsolnui uttól északra véglegesen megállították.

A japán élkülönítményeket megsemmisítették. Hozzáértették, hogy a szuseui szakaszon a japánok valamennyi támadása megfiúsult és a kínaiak szilárdan tartják állásaikat.

## Mit kell feltalálni?...

Jövő héten kezdődik a Reggeli Ujság jubileumi „feltaláló-versenye“

Multheti számunkban jeleztük, hogy a Reggeli Ujság tizéves jubileuma alkalmából többek között egy ujszerű, hallatlanul érdekes és mindenekelőtt: hasznos versenyt ír ki olvasói részére.

A verseny, amely tulajdonképpen két részből áll, lehetőséget akar nyújtani, hogy egy a mindennapi életben, mint a nagyobb kérdéseknél tapasztalható hiányokat, hibákat, tökéletlenségeket megjavítsa és ezzel hozzájáruljon az élet könnyebbé és kellemesebbé tételéhez. Hogy csak a legegyszerűbb példát említsük: mennyi bosszúsága van a legtöbb háziasszonynak azok körül a bizonyos kis kulcsok körül, amelyeket folyton keresni kell s ha már előkerülnek a sok hasonló kulcs közül, hányal próbálkozunk a szekrényzárban, amíg végül megtaláljuk — az igazit. Rontjuk a zárt, rontjuk az idegeinket...

Ezrével vannak már apróbb szabadalmak bejelentve, amelyek ezeknek az állapotoknak a javítását célozzák, de egy sincs elterjedve, pedig valószínűleg már sokan megoldották ezt a kérdést otthon, házilag, ujszerűen, egyszerűen, olcsón és úgy, hogy szabadalmaztatás és gyártás esetén általános elterjedésnek örvendenének.

Dehát „nem vagyunk feltalálók és más dolgunk is van!“ — intéztük el az ilyen ügyeket. Ezzel a legegyszerűbb példával akarunk rámutatni játéknunk tulajdonképpeni lényegére, amelynek első része abból áll, hogy olvasóink küldjék be észleleteiket azokról a bosszantó tökéletlenségekről, amelyeket az életben napról-napra tapasztalnak és amelyek orvoslásra várnak. Mi a legbosszantóbbakat és azokat, amelyek egyszerű megoldással előreláthatólag javíthatók, kiválasztjuk s hetenként közöljük ez év december 20-iki számunkig bezárólag. A különleges verseny befejeztével

dijazni fogjuk azokat a „tökéletlenségeket“, amelyek a legkézenfekvőbbek,

vagy amelyekre majd a feltalálók a legtökéletesebb megoldást ajánlják. Pályázatunk

első részének befejezése után, tehát jövő évi

januári első számunkkal kezdjük aztán közölni azokat a találmányokat, amelyek a tökéletlenség javítására, illetőleg kiküszöbölésére érkeztek be a Reggeli Ujsághoz.

A feltalálók ekkor küldhetik be a már szabadalmaztatott, vagy szabadalomra bejelentett találmányaikat, ötleteiket, amelyek közül a szakértőkből álló zsüri választja majd ki, hogy

melyek azok, amelyek az ezerpengős jutalomban részesülnek.

A Magyar Feltalálók Országos Szövetsége a zsüri által kiválasztott találmányokat a jövő év májusában Párizsban tartandó nemzetközi versenyen és az ugyancsak májusban megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár találmányi kiállításán ki fogja állítani és ezzel

lehetőséget nyújt majd, hogy a találmányok esetleg vagyont és hírnevet szerezzenek feltalálójuknak.

Már most figyelmeztetjük a feltalálókat, hogy a beküldött találmányaikat előre jelentésük be szabadalomra (hiszen erre januárig elegendő idő is áll rendelkezésükre), mert a Reggeli Ujsággal szemben semminemű igényt sem támaszthatnak, ha valamikor valaki, valahol a hozzánk beküldött és az általunk akár leközölt, akár le nem közölt eszméket szabadalmaztatja.

A leközöltekre nézve, mint azt minden feltaláló jól tudja, ugyanis megszűnt már a szabadalom lehetősége, tehát éppen ezért még egyszer figyelmeztetünk mindenkit, hogy bár mi nem kutathatjuk majd, hogy megtörtént-e szabadalmi bejelentés, a Reggeli Ujsággal szemben semmiféle igényt senki sem támaszthat.

Jövő héten kezdjük el tehát a „tökéletlenségek“ közlését.

Felkérjük pályázóinkat, hogy a borítékra írják rá: „Feltaláló-verseny“ s azt így

küldjék be a Reggeli Ujság kiadóhivatalába, V., Bank-utca 4. szám alá.

A feltalálók pályázataikat csak december 20-tól kezdődően küldjék be fenti módon a fenti címre.

14. oldalon levő szelvény felhasználásával

A Reggeli Ujság 1938 márciusában megjelenő jubileumi számában fogja közölni versenytünk nyerteseinek névsorát.

Copyright: Reggeli Ujság and Globe Presse.

x Toscanini vezényel... de mind hiába, ha a rövidhullámú vétel közben a faddig eltorzítja a legszebb zenét. A STANDARD ideai Aranyosorozat készülékein egy új berendezés segítségével zavartalanul válik a vétel. A Standard Aranyosorozat 8 különböző készülékei nem egy évadra készülnek, hanem maradandó értékűek.

x Utolsó párisi társasutazását indítja az Ipari Hírlap-írók Testülete november 14-én. Összköltség P 298.—. Jelentkezés és felvilágosítás az Ipari Hírlapírók Testületénél, Budapest, VIII., József-körút 10. Tel.: 133-455.



Öröm a rádiózás friss TUNGSRAM rádiócsövekkel

## Éliássy főkapitány nyilatkozik a Reggeli Ujságnak

a Dömötör-ügyről és az erkölcsrendészet közeli reformjáról

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az erkölcsrendészeti razziaák megreformálása már sokszor szóba került a nyilvánosság előtt. Az elmúlt héten azonban egy olyan súlyos eset történt, amelynek kapcsán, most már — általános vélemény szerint — halaszthatatlanul be kell következnie egy radikális reformnak, amely gátat vet annak, hogy ártatlan embereket, urinöket a rendőrségre hurcoljanak.

Dömötör Ilona operacékesnő ügyében Éliássy Sándor rendőrfőkapitány rendkívül szigorú intézkedéseket tett,

miután ebben az esetben kétségtelenül beigazoldott, hogy az igazoltatást végző közegek nem jártak el azzal a gondossággal és lelkiismeretességgel, mint amivel az ilyen kényes esetekben eljárni köteleességük. Meg kell viszont állapítani, hogy a Szövetség-utcaiban működő erkölcsrendészeti osztály vezetői, abban a pillanatban, mikor megtudták, hogy milyen súlyos tévedés történt, — nyomban szabadlábra helyezték a meghurcolt operacékesnőt és az ügyben elrendelték a szigorú vizsgálatot.

Az erkölcsrendészeti osztály nélkülözhetetlen közbiztonsági szerve a budapesti államrendőrségnek és működésére, ellenőrző munkájára nélkülözhetetlen szüksége van a főváros lakosságának.

Mióta az erkölcsrendészeti osztály Mikla Sándor főtanácsos és Kemény Gábor tanácsos vezetése alá került, a mulban gyakran előforduló tulkapások, felesleges rendőri molesztálások és izgalmas utcai összetűzések megszűntek. A Dömötör Ilona operacékesnő esete tulajdonképpen nem az erkölcsrendészeti osztályon játszódtott le, hanem a Belváros egyik utcáján, amikor is egy poszton álló őrszemet hívtak fel arra — a már ismert módon — hogy igazoltassa a gyantulanul haladó uriaszonyt.

Mindazonáltal Éliássy Sándor főkapitány, aki már rövid hivatali működése alatt is tanujelét adta főkapitányi kvalitásainak, elhatározta, hogy az erkölcsrendészeti kérdéssel behatóan kíván foglalkozni és a szakértők meghallgatása után megreformálja az ellenőrzés módját is.

A Reggeli Ujság munkatársa vasárnap délelőtt beszélt Éliássy Sándor dr. főkapitánnyal, aki a következőket mondta:

— Hivatalomat csak nemrég foglaltam el, így hát eddig tulajdonképpen érdemleges reformokat még nem vihettem keresztül. Azt azonban kijelenthetem, hogy teljes mértékben igyekszem a mutatózó hibákat és hiányokat eltüntetni és a jogos panaszokra az orvoslást megadni. Dömötör Ilona opera-

ékesnő esetével kapcsolatban megtörténtek azok az intézkedések, amelyeket szükségesnek találtam.

A vizsgálat folyik és mindenkit biztosíthatok, hogy a hibákat vagy visszaéléseket elkövető egyéneket, legyen az bárki is, meg fogjuk büntetni.

Ami az erkölcsrendészeti osztály állandóan felszinen lévő problémáinak megreformálását illeti, azt kell mondanom, hogy mindenképpen igyekszem ezt a kérdést úgy megoldani, hogy a rendőri szempontokat összeegyeztessem a főváros lakosságának érdekeivel. Az erkölcsrendészeti osztály különben igen kitünően, megbízhatóan végzi feladatát és meg vagyok róla győződve, hogy bizonyos reformok bekapcsolásával ezek a közelmulban történt esetek teljesen lekerülnek a napi-rendről.

Uj magyar gondonka művész. A Magyar Szimfonikus Zenekar multheti hangversenyén, amelyet a rádió közvetített, kivételes sikert aratott Baráti György, a kitünő fiatal gondonka-művész. Dohnányi nagy tudást és föllyes technikát igénylő versenyét nemestónusu előadásban hallottuk Baráti Györgytől, aki a kritikusok egyhangú megállapítása szerint a legnagyobb művészi karrier előtt áll.

Holnap estélyiruhás diszelőadás!



Kedd este fél 10-kor CORSOBAN

CSAK EGY DOLOG ÉRDEKEL E HÉTEN:

Hétfő	Bürokrácia Embereké
Kedd	csak kasszának
Szerda	Főnyomozó hivatala
Rádiós Csütörtök	Annabella; Hajnalhasadás
Péntek	Találkozás Rotschilddal.
Szombat	Magdával nárcisza
Vasárnap	Másodszor is megismerem Annabellát.

Annabella! Annabella!!

**A REGGELI UJSÁG**  
**KIADÓHIVATALÁNAK ÉS**  
**»TOURIST« utazási irodájának** c i m e  
**BANK-UTCA 4**  
 Telefon: 12-96-99 és 12-05-71





# RÁDIÓ MELLETT

Irta: Németh Károly

Tegnap este a rádió mellé ült az ország, én is. Hogy meghallgassuk a Nobel-díjas Szent-Györgyi professzor köszönetét nekünk, valamennyi magyar testvérünk, azért, hogy örültünk és gratuláltunk sikerének. A Nobel-díj ereje messze átút a magyar glóbuszon, ennek a legnagyobb dicséretnek elbűvölő, nemzetközi parfómje van. És milyen szép volt, hogy Szent-Györgyi Albertnek ez a nemzetközi parfómtól illatos köszönete először Lakner bácsi gyermekszínháza közönségének, a Nobel-díjhoz gratuláló kigyerekeknek szólt és csak azután a hivatalos személyeknek.

Uj magyar nyelven beszélt tegnap este a rádióban Szent-Györgyi Albert. Arra célozva, hogy képtelen lett volna minden jóakaratu szerencsekívánójának külön válaszolni, a rádió-nyilatkozat ötletét a szerénységnek, a tökéletes nagyképűségmentességnek, a szellemi előkelőségnek ezekkel a megkapón elegáns szavaival okolta meg:

„Tanácstalanságomban a rádió igazgatóságához fordultam, hogy engedjen ide, néhány percre, a mikrofon elé...”

Szent-Györgyi Albert bevezetőben emberi szavakat mondott, később azonban az Ember szavát hallatta. Egykori tudós professzoraim megrázó szépségű elmélkedései toltak könnyes szemem elé, amikor Szent-Györgyi Albert — világhíressége szédületes magaslátán — valamást tett, hogy kutató munkái során folyton ott borong fölötté az ismeretlennek nyomasztó nagysága és az ismertnek még nyomasztóbb csekélyesége.

Magam is természetkutatónak készültem és amíg nem szédültem bele a világ legszebb mesterségébe, az újságírásba, a pesti műgyetem csodálatos bölcsseit hallgattam, akik világháboru és forradalmak után is makacsul vallották a humanitárius eszméket és hitteket az emberiségben, sőt — matematikai fejtegetések közben — meghirdették nekünk az emberi jószág elgáncsolhatatlan diadalát.

Tizenöt esztendeje nem hallottam ezt a hangot. A redakció mindig kissé lázas, túlfűtött levegőjében már-már hozzáédzódtem, hogy a megszokott, a sablonos, a napi esemény: a vér, a gyilkosság, a háboru, a létért való gyűlölködés. És most nyiltan, kertelés nélkül világga merete kiáltani Szent-Györgyi, ez a modern sárkányölő Szent György lovag, hogy „senki sem akarja a másik embert igazán megölni” és hogy „az emberek mindenütt egyformán jók, egyformán jóakaratuak.”

Igénytelen személyem a magyar Szent-Györgyi Nobel-díjából részt kapott: visszanyertem a hitemet. Ujra hiszek a humanitárius eszmékben és hiszek Szent-Györgyinek, aki a szeretetreméltó, szelid és igaz próféták tisztaságával hirdeti, hogy „hely és kenyér is jutna mindenkinek, csak egymást kell, hogy jobban megbecsüljük, megértjük és kell, hogy inkább higgyünk a szeretet és építés, mint a fegyverek és a rombolás erejében.”

Másfél évtized után Szent-Györgyi szavai nyomán, mint új Kolombusz, sikerült újra felfedeznem Európát, a kulturának és a humánumnak azt a félszigetét, amelyet ifjúságom alkonyán a matematika és a fizika semmihez nem foghatón elegáns térképein volt szerencsém megismerhetni. Sok körülötünk zajló zürzavarban, értelmetlen harci-riádók zenebonájában, gyűlölködő visongások közepette, tudatlanságból és sötétségből származott erőszak láttán mind a mai napig keserűn és — majdnem — társztalanul ténferegtem saját életemben.

És most, Szent-Györgyi, ismét negmutatta a tulsó partot. Pasteur szavait idézte felejthetetlen mondanivalóiban: „a másik oldalon: a tudás, a jóakaratu, a bizalom és a béke.”

Végül, de nem utolsó sorban, úgy érzem, számot kell adjak az idősebb fiustestvéreknél arról a meleg családi örömről, amelyet akkor éreztem, amikor hallottam, hogy a diákok utcai tüntetést rendeztek — Szent-Györgyi mellett. Hogy ezeket a nagyszerű magyar fiukat végre egyszer a lelkesedés, a remény a jobb jövőben, a csöndes, áldozatos munkában való bizalom, a nagyrahivatottságunkba vetett hit szalasztotta ki az utcára, nem pedig a sötétbeugrás, a bizonytalanság és a reménytelenség felcsigázott tüze.

Hiszem és remélem, hogy Szent-Györgyín kívül van még egy Nobel-díjnyertes magyar: a magyar ifjúság, amelynek szellemiségében új élet erejével kell, hogy zengjen Szent-Györgyi példaadása, az ősi keresztény, szentháromság: hit, remény, szeretet.

# Kilenc gyilkosságot ismert be a karcagi Landru

Karcag, november 7.

(A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése)

Vasárnap erős csendőri fedezettel indították utnak Karcagról a váci fegyintézetbe Szunyog Lajos napszámost, törökszentmiklósi lakost, aki a hét végén tartóztatott le a karcagi csendőrség.

Szunyog Lajost egy évvel ezelőtt elkövetett rablógyilkossággal vádolták

és a napszámot kihallgatása során nemcsak azt a bűntényt, hanem még kilenc rablógyilkosságot ismert be.

Szunyog négy évvel ezelőtt megismerkedett Győri Anna pincérnővel, akit különböző ígéretekkal Szolokra csalt.

A tiszparti strandfürdőn azután főbelölte a leányt, elrabolta 360 pengő megtakarított pénzét és a holttestet a Tiszába dobta.

szába dobta.

Szunyog, Lajos töredelmes beismerő vallomást tett most a karcagi csendőrségen és bevallotta azt is, hogy

lelkiismeretét még kilenc rablógyilkosság terheli.

Ezeket a rablógyilkosságokat az elmúlt évek folyamán követte el. Áldozatai személyazonosságát még nem tudták megállapítani, de már tudják, hogy Szunyog Lajos gyilkolta meg Szabó József évvel ezelőtt eltűnt törökszentmiklósi lakost, egy napszámot és egy kecskeméti pincérnőt is, akiről a gyilkos csak annyit tud, hogy Maris volt a keresetneve. Vezetéknévre azonban már nem emlékszik.

Szunyog Lajos megdöbbenő bűnlajstromának összeállítására a csendőrség és az ügyészség folytatja a nyomozást.

# Az önkormányzat érvényesülése mellett foglalt állást a MABI közgyűlése

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete. Zsembery István elnöki megnyitója után Hindy Zoltán dr. vezérigazgató közölte, hogy a szolgáltatásoknál, különösen a gyógyszer- és kórházi költségeknél az előiránnyal szemben jelentős túllépés mutatkozik. Miután azonban a járulékbetétel emelkedett, a túllépés nagyrészt kiegyenlítődt. Foglalkozott azokkal az eseményekkel, amelyek a közelmúltban

a rendőri hatóságokat és a nyilvánosságot is foglalkoztatták.

— Sajnos — mondotta Hindy vezérigazgató —, ilyen eseményekkel kapcsolatban a Mabi-hoz hasonló intézmények kinos általánosítással kerülnek bíráló alá. Ezt az alkalmat akarom megragadni arra, hogy a Mabi lelkiismeretesen dolgozó alkalmazottai karát a rosszindulatú

mérgezők nyilainak támadásától megvédjem. Kreszt Károly, a TEBE igazgatója, a munkaadók részéről szólalt fel.

— A székház felépítésére — mondotta a többi között, — nagy szüksége van az intézetnek és a biztosítottak, mert a hat helyre stétagolt ügyvitel nem tud megfelelő mértékben dolgozni.

Ezután bejelentette, hogy felépült a balatonlellei üdülő, amely a biztosítottak számára fontos esemény.

Deutsch Jenő és Kálmán Andor beszéde után Kertész Miklós országgyűlési képviselő a munkavállalók nevében mondott hosszabb beszédet:

— Döntsük el: érvényesül-e az önkormányzat akarata a Mabi-nál, vagy nem?

— Meg kell mondani a közegészségügyek államtitkárának — folytatta Kertész Miklós a hallgatóság zajos helyeslése között —, hogy a magánalkalmazottakért mindent elköve-

ÚJ! KÜLÖNLEGES! MODERN!

# ALMAK

LIL Dagover

Tasnády Mária

WILLY Fritsch

# ESZTÉRIK

EBERH. ITZENPLITZ • CLAUDIUS DETLEF SIERCK

RENDEZTE: Erich Waschneck

KEDDTŐL URANIA

A NEGYVENÉVES ASSZONY TESTVÉRFILMJE!

# MOST JELENT MEG! HARSÁNYI ZSOLT ÉS MÉGIS MOZOG A FÖLD

Harsányi Zsolt új regényének hőse az emberi tudomány egyik legérdekesebb, legjelentősebb és legtorradalmibb hőse. Galilei, a csillagász. Megrázó „kozmosz” élményekben és mély emberi dokumentumokban gazdag élete bűvös panorámaként tárul ki Harsányi Zsolt nyomán

A három kötetes hatalmas mű ára 12 pengő, vászonkötésben 18 pengő, bőrkötésben egy kötetben 18 pengő

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

tünk, de közadó helyett különadót semmiféle vonatkozásban nem vagyunk hajlandók vállalni.

Miért nem kapja meg a Mabi öt év óta a megígért hozzájárulást az öregségi járulékhöz? Az önkormányzat akarata parancs, amely mindenki számára kötelező.

Ezután vitéz Vágvölgyi Ferenc szólalt fel, majd Wiesner Sándor beszélt, aki követelte, hogy az orvosok ne fogadjassanak el a biztosítottaktól honoráriumot még magánrendelőjükben sem. Sok terület van még az intézetben, ahol tisztogatásra van szükség, ne a betegekkel kapcsolatban végezzék el a purifikálást.

Révész Gyula és mások felszólalása után áttértek az indítványokra.

A Reggeli Ujság a vasárnapi közgyűlés után beszélt

Hindy Zoltán vezérigazgatóval, aki a következőket mondotta: — A mai, nyugodt közgyűlés bizonyítja, hogy a tagok nagyrésze tisztában van a biztosítottak érdekében kifejtett jelentős munkálkodásunkkal. Ezek között is kiemelkedőnek tartom az új balatonlellei üdülő felépítését, amely szűzötvényes, modern, minden igényt kielégítő nyaralóhelye lesz a biztosítottaknak. Hat és fél holdas területen fekszik az új Mabi üdülő, amely tavasszal már meg is nyílik. — Foglalkozunk az új székház építésének gondolatával, ezzel kapcsolatban tervbe vettük a rendelők bővítését is. Ezután is minden igyekezetünkkel a közönség érdekeit kívánjuk szolgálni.

# A rendőrség leleplezett egy különös találkahelyet

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A főkapitányság bünyügyi osztálya bizalmas értesítést kapott, hogy a Dankó Pista-utca 16. számú házba beteges hajlamu férfiak szoktak összejöveteleket tartani és szombaton este is nagy mulatságra készülnek.

Czár István detektívfelügyelő a betegeshajlamukat nyilvántartó csoport vezetője az éjszakai órákban embereivel együtt megjelent a jelzett házba,

behatoltak a lakásba, ahol nagy társaságot találtak együtt.

A társaság tagjait előállították a főkapitányságra, ahol hamarosan megrötöntek az igazoltatások.

Kiderült, hogy a lakás tulajdonosa: Schwallner Károly 27 esztendő foglalkozás nélküli férfi, továbbá két vendége: Farkas István és Hójesz Vilmos régebben keresett betörők.

A három embert letartóztatták és most folyik a nyomozás, hogy bűnlajstójukat összeállítsák.

# TÁBAN

## DANCING - BAR

MÓKA TÁNC

Novemberben is a legjobbhozuk:

VÉGHELYI IZA  
HALÁSZ EDITH  
KOVÁCS Mária  
KÓLA zeneszerző —  
Vértes-Diósi jazz-trió

### HANGULAT REGGELIC



SULYOK MÁRIA

a Vígyszínház ujdonságában nagy sikert aratott az eredeti Springer Janka-kalamban (Angelo felvétele)

## Hizókurára fogják az amerikai filmsztárokat

Vége egy divathír, amelyiknek majd — férfiak örülnek... A hét sovány esztendőnek vége. Amióta Hollywoodból bejutottak az első autentikus hírek, hogy a két legkarcsubb filmsztár: Jeanette Macdonaldot és Louise Raimert hizókurára fogták, továbbá, hogy a legutóbb elkészült revüfilm görlejeinek átlagos testsúlya nem kevesebb, mint 63 kiló — a dolog kezd tényleg komollyá válni. A divat diktátorai és a film lírályai egyöntetűleg elhatározták, hogy végetvetnek a fogyókúrás korszaknak, s ez alól senkisé nem vonhatja ki magát, aki haladni óhajt a kor szellemével.

Enni vagy nem enni! — ez itt a kérdés. Hát persze, hogy: enni! A testsúly, mint olyan, ma már divatjammal beszédtéma. Habár — egyelőre persze még csak a nagy nyilvánosság kizárásával láthatók a félremagyarázhatatlan jelek. Főleg olyan uszonnázó helyeken, ahol a nők egymás között vannak. (A pincérek már tudnának mesélni arról, hogy a hölgyek, hála Istennek, amilyen megnyugtató étvágyuknak örvendeznek, ha, amugy igazában szabadjára engedik ösztöneiket...)

Vége legalább valami örömmük is lett a fér-

fiaknak szívük hölgye mellett, mert igazán nem tulságosan használt egy kettesben „elfogyasztott” vacsora intim hangulatának, hogy mikor a lovag a gasztronómia minden kincsét felkínálta, a drága, aszketikusan megelégedett egy alma — héjával, (viszont egy új nerk-hez ragaszkodott). Persze a férfi sem mert szíve szerint annyit enni, amennyit szeretett volna. S ez mindig baj! A férfi szeret enni és dühös, ha bármily okból nem elégheti ki étvágyát. Mind-ezeken túl pedig, kérdezzék csak meg őszinte pillanataikban az urakat, hogy ki tetszik nekik: a sovány-e vagy a mondjuk: halványan molett? Miután a nők pedig bármily ultramodernek, önállóak és függetlenek is, még mindig a férfiaknak akarnak tetszeni, Amerika és Párizs intő szavára, jónak látták végetvetni ennek a divatnak, amiből végeredményben senkinek sem volt öröme.

N. B. De azért úgy melleleg figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a legkevésbé se adják át magukat az elhízás zavartalan örömeinek. A rubensi formák újraéledéséről napjainkban szó sem lehet! Tehát: vigyázat, csak mértékkel!

L. K.



### Karácsonykor mutatják be a „Falu rosszáit”

Végetérték a Hunniában a «Falu rosszáit» felvételei, Pásztor Béla új filmje, a második magyar népszínmű, amely filmre került. Az új magyar film, amelyben egész sereg népszerű sztár játssza a főszerepet, karácsonykor kerül a közönség elé három premiermoziban, a Décsiben, a Kamarában és az Átriumban.

### „Az ember néha téved” filmcukái

Novemberben kezdik el forgatni Vadnai László új filmjét, amelynek címe: «Az ember néha téved». A női főszerepet játssza Tökés Anánának most készült el a ruhái, amelyeket az egyik Váci-utcai szalon kirakatában állítottak ki. A hölgyek szakszerű figyelemmel nézik azóta is a három remek ruhacsodát, a Molynéusz perzsadíszes, orchideás maffal kiegészített kosztümöt, a kockás, színes, piqetruháit, amelyhez egy őszi lombszíni sportulster is járul, továbbá egy kanadai tűzrókával díszített, csipkedereku barna bársonykosztümöt. Az új Vadnai-film címe, «Az ember néha téved», a Váci-utcai szalon «Tökés-kirakatának» bámulói azonban «tévedés kizárva» felkiáltással egyhanguan megállapították, hogy a ruhák tökéletesek.

— Az English Circle kedden este 9 órai kezdéssel összejövetelt tart a Bristol-kávéházban.

### Valamikor Marconi első asszisztense voltam, mondja Stracciari, aki vasárnap Pestre érkezett

Vasárnap délelőtt Budapestre érkezett Stracciari, a világhírű operaénekes, aki kedden az Álatcosbálban, esütörtökön pedig a Sevillai borbélyban vendégszerepel a Városi Színházban. A kiváló énekessel, aki már több, mint hatvanesztendő, vasárnap délután beszélt a Reggeli Ujság munkatársra, akinek a következőket mondta:

— Fiatalkoromban első asszisztense voltam Marconinak, a világhírű feltalálónak. Abban az időben kísérleteztünk a rádióval. Esténként, üres órámban énekelné tanultam. Tanáraitam meglepte a hangom és bejuttattak a bolognai operaházba, ahol a Traviatában léptem fel először. A Verdi-operát csak háromszor akarták játszani, de olyan siker volt, hogy egymásután tizenötöszer került színre. Nem sokkal később a milánói Scala szerződött tagjai sorába. Azóta járom a világot.

Két magyar tanítványom is van: Svéd Sándor és Háromy Imre. Három év előtt súlyosan megbetegedtem Rómában. Kezelőorvosaim nem hittek felgyógyulásomban. Valóságos isteni csoda volt, hogy életben maradtam. Budapestten nagyon régen jártam, de a közönség, azt hiszem, jól ismer gramofonlemezeimről.

12 napos utazás Olaszország nagy városaliba november 14-től 25-ig

vagy az olasz RIVIÉRA Genova—Milanói tartózkodással.

Jelentkezés és prospektus: Via Utazási Iroda, Budapest, IV. Váci-utca 36. Tel. 133-256 és 186-505

## Őszinte MÓLI

### Meg kell nézni

#### Kedves, békebeli játék a „Viki”

Boldog, régen a multba merült világ, amikor még a bővérű vidéki urak minden gondja csak a megyegyülés körül forgott, a fiúk pedig a primadonna körül legyeskedtek pezsgő meg cigány mellett. Szavahihető operettek mesélik ezt így, semmi okunk kételkedni benne. Ezt a derűs, békebeli hangulatot hozza élénk Bónyi Adorján filmvígjátéka, a „Viki”, amelyet kedden este mutat be a Fórum-mozi. Néhány évvel ezelőtt színházban láttuk a Bónyi-darabot, a film, amit Keleti Márton készített, sok tehetséggel és lendülettel, semmiben sem marad el a színpadi siker mögött. Ez a fiatal rendező, aki már a „Torockói menyasszony” is döntő sikert aratott, ezzel a filmjével ráduplázott idej első sikerére.

Két életre-halálra hadakozó familia áll a történet középpontjában, a Hadházy meg a Kont familia. Persze a történet súlypontja áttérődik a fiatalokra, Hadházy leánya, Viki egy kardos, fiusan nevelt fruska, alaposan megleckézetté Kont fiát. A fiuruhás, lovaglócsizmás Hadházy-lány beleköt a Kont fiuba, akinek fogalma sincs hogy lánnyal áll szemben s menten provokálja. Megtörténik a párbaj is, a leány megsebesül s a Kont fiut az a veszedelem fenyegeti, hogy egész életére lehetetlenné lesz téve, ha megtudják a valóságot: lánnyal vivott pisztolypárbajt. Az olvasó jól sejti, ez a szégyen nem következik be, annál inkább az úsókapa és a happy end.

### Meg lehet nézni

A burleszk, amelyet „Egy leány, aki mer” címen mutat be a Rádibusban a Paramount, nem akar mást, mint nevetetni. Kipróbált rakéták robbannak és bevált trükkök keltenek viharos derűtséget. Ha tetszik: bohózat, ha tetszik:

operett zene nélkül — a fő, hogy tessék. A rendező eredménytelenségűk labirintusában és nagyon jók a szereplők: különösen a csinos, szőke Jean Arthur, az amorozó Ray Milland és Edward Arnold, a folyton veszekedő milliomas bankár. A felvételek szépek. Az interieurök pazar eleganciája külön említést érdemel. Aki a könnyű mókát szereti, annak tetszeni fog a film.

★

A „Felséges szerelem”, amelyet keddig játszik a Fórum-mozi, szabályszerű alkoholmentes amerikai cocktail. Sok mulatság, sok vaniliafondantizú szerelem és elvélve némi unalom jászerei a nyilvánvalóan Zeitsütknek szánt film, amelynek motívumai a windsori herceg szerelmi regényét kopirozzák. A történet szórakoztató és kellemes, helyenkint azonban meglepően kongó és a moziból kijövet már alig emléksünk valamire. Ralph Graves, a férfi főszereplő igen csinos fu. Clark Gable azonban soha nem lesz belőle. A film a jobb, közepes fajtából való, egyéb programm híján meg lehet nézni.

### Es bemutatták meg

Mr. Moto, aki gyors premiejét alighanem a távolkeleti izgalmas eseményeknek köszönheti, japán amatőr detektív. Sangháj most érdekes, a film azonban, amelynek „Mr. Moto Sanghájban” a címe, már kevésbé az. Peter Lorre, a magyar származású hollywoodi színész, aki eddig grand guignolonokban játszott, elvételmenten gonosz embereket, most japánt csináltak, még hozzá detektív, afféle kontra Charlie Chant. Az előbbi szerepkör jobban állt neki. A műsor jobb-bik fele egy remek expedíciós film, amelynek vadállatai még most is borzongatják a hátunkat.

## Különvélemény a női tisztességről

A szélhámos alaptalan vádaskodása rendőrkézre juttatta az operanékesnőt. A hölgy ártatlan volt, az igazság kiderült, de mert egy kicsit későn derült ki, a rendőrt felfüggesztették állásából. Az ügy ezzel le van zárva, a vihar elült, de a szóbanforgó eset-től teljesen eltekintve, e vihar után némi keserű csapadék üledett le. Ismételjük, most már nem az operanékesnőről van szó, csupán nagy általánosságban szögezzük le a tény: ha manapság valaki azt jelenti a rendőrnök, hogy egy hölgy kihívóan viselkedett vele szemben, a szegény rendőrnök nagyon nehéz igazságot tenni. Mert lehet, hogy a hölgyek keblük belsejében a szolid házasság piruló szemérmét hordozzák, de arcukig sem a pirulás, sem a szemérmem nem jut el, lévén az az arc a közép-európai nagyvárosi nőiségnek olyan general-sztaftjával leöntve, amely kollektív egységbe tömörít polgári családanyát és szerelmi papnót egyaránt. Öreg, minden hajjal megkent világfiak is tanácsolatlanul vakarják a fejüket, ha egy hölgy erkölcsi elhelyezkedését a külső után kell megítélniök, mennyivel inkább érthető az egyszerű rendőrzavara, aki a női kasztrók elhelyezkedését illetően még híven őzri gyermekkorának egyszerű erkölcsi törvényét: ha pedig a Maris levágatta a kontyát, fene ette a becsületét!

A sokszínű, sokformájú, de egészében mégis egyenruhaszerű női öltözetek alatt az erkölcsiségnek a hőfőhő ártatlanságtól a vérpiros Szodomáig terjedő változata bujhat meg. A tisztességes nő nehéz helyzetben van, ha véletlenül a fentihez hasonló

kalandba keveredik: egy negativumot kell bizonyítania, t. i., hogy ő nem „olyan”. „Nem-olyansági” bizonyítványt pedig senkise hord a retiküljében, csak ruzt, puderpamacsot, tükröcskét és kölni vizet. Az arca nem árul el semmit, a L'entheric-egyenruha minden arcon egyformán virít. Társadalmi állás és bejelentett lakás? ... Ezekkel a keltekekkel a Névtelen-utca méltóságos asszonya is rendelkezett és mégis... A tisztességelenség még csak bizonyítható, de a tisztesség? ... Talán hatósági tisztességi bizonyítványt kellene kiállítani az arra jogosultaknak? ... Lehetetlen. Nincs ma ember, aki ezt a roppant felelősséget vállalni merné.

(Görög)

### Svéd Sándor Toscanini londoni hangversenyén

Londonból jelentik: Toscanini mindkét hangversenye az olasz mester óriási diadalával járt. Toscanini Brahms „Requiem”-jét dirigálta, amelynek hatalmas bariton-szólamát a magyar Svéd Sándor énekelte. Svédnek oly átütő sikere volt, hogy a Covent Garden vendégszereplésre hívta meg a jövő szezonra, amikor is a zenei ünnepek alkalmából Verdi és Mozart operáiban fog fellépni.

Sportflanell ..... P - 59  
Bársony- és milletterflanell ..... P - 98  
jól mosható ..... P  
Angorette ruhaszővel ..... P 1.98  
Tweed al- és kabátszővel ..... P 3.90  
140 cm széles ..... P

**GALAMBOS**  
IV. Ferenc-tétele 4. (Irányi u. sarok)

M. NB. eng. 845 sz.

Venezia - Firenze Róma - Nápoly - Capri

Összkötés P 228.-

Jelentkezés és prospektus: Via Utazási Iroda, Budapest, IV. Váci-utca 36. Tel. 133-256 és 186-505

# a Reggeli Ujság Színháza

## Az amerikai miss,

aki *«Asszonyok»* című darabjával bevonult a Vígyszínházba (nem bánom, ha bókna veszi is), jobb író lehet, semhogy azzal az olcsó trükkkel irányítsa maga felé a figyelmet, hogy színpadáról száműzte a férfiakat. Clare Boothe asszonyság a nőnemű darabjában házasságtörési drámákat és bohózatokat komédiázta el — férfiak nélkül, a közönség vad fantáziájára bízva, milyen is lehet az a vis a vis, akiről annyit beszélnek. Ez olyan, mintha a vivóteremben egymagam asszózom, vagy mintha, hogy stilszerűbb legyen: csokolózom — partner nélkül. Meg kell jegyezni, hogy az író alaposan ráfizet erre a trükkre, mert ezáltal a darab cselekménye gyakran megakad, ilyenkor következnek a hosszadalmas elbeszélések, a regényzerű részesetek, amik a színpad rohanásában mindig életveszélyesek.



Fejes

A trükköt eltekintve, az író fordulatosan és elnemvitatható ügyességgel perget előtűnk egy filmet, amelynek hőse: a pletyka. A pletyka, amely házasságokat robbant szét, amely szalonokról-szalonokra hordozza egy gondtalan világ családi titkait, amely nem kémél érzékenységeket, divatot csinál a válásból, amorózókat kreál és — mint a jó újságnak — mindig akad érdekes anyaga. Ebben a pletykarevűben megismerünk egy asszonyt, akitől egy vamp elcsábítja az urát, akit azonban, szerencsére, visszahódít. Látunk egy nőt, akit a férje egy megrendezett kaland segítségével tud csak lerázni a nyakáról. Van egy nő, aki hervadó szépségében csak bő gyermekáldással tudja magához kötni a férjét. Egy másik házasságnak vitaanyaga viszont: legyen-e gyerek, vagy ne legyen?

Dicséretére legyen mondva az amerikai *Intim Klárának*, hogy egy pillanatra sem akad el a lélekzetet; a gramofonlemez permanensen játszik, az se baj, ha nem minden lemez egyformán jó. Azért nem baj, mert műsorát ügyesen állította össze. Könnyeztet, nevetet s ha kell, megbotránkoztat. Néha pikáns, sőt triviális, másutt úgy beszél a közönséghez, mint amerikai anya az európai gyerekéhez. Van itt szívettépő jelenet: anya és gyermeke közt, drámai találkozás feleség és szerető közt, egy divatszalonban, a manekenek nagy öröme, van telefonjelenet a fürdőkádból, amikor a csuromvizes démon randevut beszél meg a részeseges filmamozgóval, van itt válóperes hölgyek birkózása és hajtépe: minden, amitől egy színházi ügynökségnek csuroghat a nyála.

A Vígyszínház előadása kitűnő. A hatalmas női népgyűlés vezérszónoka Fejes Teri, aki a pletykahordó asszony szerepében elragadó sarmjával, ellenállhatatlan viccével, mókáiával, szellemességével, mint egy *Toscanini* vezényli az egész előadást. Kiderül róla, amit régóta hangoztatok: egyik legjobb vígjátéki színésznőnk. Utána rögtön Sulgók Mária izgalmas, kegyetlenül számító vampjáról kell

megemlékezni. Ha Isten ments, iskolákban tanítanak, milyen a mai vamptípus, erről az alakításról lehetne mintázni. Az a szemtelen fölény, amelyet szépségének tudata, a férfi feletti győzelme ad neki, kitűnő adagolásban keveredik szivtelenségével és romlottságával. *Bulla Elma* szerény finomsággal és nemes művészi eszközökkel rajzolja meg a társaság legszimpatikusabb tagjának mártírfiguráját. Nobilis és melegen érző *Vizváry Mariska* az anya szerepében, *Gombaszögi Ella* kedvére tobzódik a vénülő férfi-éhes grófnő szerepében. Minden mozdulata, mondata derűltséget kelt. Nagyon jó *Tolnay Klári* szende asszonykája és *Lengyel Gizi* dühös macska-figurája. *Ólvedy Zsófi* újból kiderült, hogy kitűnő tagja a Vígyszínház együttesének. A csábító megjelenésű *Pillér Veráról* és *Szaplonczay Éváról* is meg kell emlékezni. Egy

erősen karrirozott szerepben *Ladomerszky Margit* jeleskedik. Kedves és szerény *Szombathelyi Blanka* manikűröskisszonya. A kis *Szabó Kató* értelmes és intelligens gyerekszínész. De a többiekről is csak jót írhatnék, ha volna erre érkezésem.



Barabás Loránd

A férfiak láthatatlan frontján *Bókay és Zógon*, a fordítók, *Tarnay Ernő*, a rendező és *Vörös Pál*, a diszlettervező szolgálták ki kitűnően az amerikai írókat. Komoly — operettsikert jósolok a darabnak és azt hiszem, hogy az amerikai nőnemű *Busfeketének* nagyobb szerencséje lesz nálunk, mint a miénknek volt odaát.

## Casals Pablo, Boyer és Chevalier — Budapesten

Érdekesnek és mozgalmasnak ígérkezik az idei hangversenyszerep, amely Budapesten évről-évre több szenzációval szolgál. Meg lehet állapítani, hogy a világhírességeket ma már — minden anyagi vonatkozástól menten — vonzza a pesti fellépés, sulyt helyeznek a pesti sikerre, amelynek vizuma sokat jelent a nemzetközi művészpiacon. A készülő művészi eseményekről a következő érdekes információkat kaptuk:



Lucienne Boyer

— *Hubermann Broniszláv* tervbe vett pesti hangversenyeiről egyelőre nem lehet szó, miután a művészek az ismeretes repülőgépszerencsétlenség következtében még huzamosabb pihenésre van szükségük. Az a terv, hogy *Hubermann* legközelebb *Jáva szigetére* utazik és ott tölti az évad nagy részét, — teljes pihenéssel.

— *Casals Pablo* befejezte háromhónapos dél-amerikai turnéját és már e héten megkezdí európai turnéját. Első fellépése Londonban lesz, azután Párisban, Prágában és Bécsben keresztül jön Budapestre, ahol december 7-én lép fel a *Városi Színházban* egy zenekar hangverseny keretében.

— *Lucienne Boyer*, akinek tavaly olyan nagy sikere volt Budapesten, tavasszal ismét ellátogat hozzánk. A világhírű szanzonekesnő ezidőszereint Párisban játszik egy operettben. Ezenkívül hetenkint egy negyed óráig vendégszerepel a rádióban, ahol különböző szanzonekat és aktuálisokat ad elő. Ezek az ugynevezett „*Boyer-negyedórák*” Párisban ma nagyon népszerűek.

— Szó van *Maurice Chevalier* pesti vendégszerepléséről is. Már több mint egy fél éve folynak a tárgyalások s minden valószínűség szerint sikerül is megegyezni. *Chevalier* tavasszal társulatlával együtt turnéra indul és utjába ejti Budapestet is, ahol két-három estén fog fellépni.

## A legjobb magyar filmdráma: a Pusztai szél

*Hunyadi Sándornak* a régi betyárvilágból merített drámája, a *Pusztai szél* — legyünk őszinték — néhány év előtti előadása a Vígyszínházban nem járt azzal a sikerrel, amelyet ez a nemes írói eszközökkel felépített színpadi mű megérdemelt volna. Az írónak sikerült a színpadon megteremtetni ennek a régi világnak a levegőjét; alakjai életteljesek voltak, a darab feszültsége egy pillanatra sem engedett erejéből; és mégsem született meg az a kontaktus színpad és nézőtér között, amely nélkül az igazi siker el sem képzelhető. Hogy mi volt

ennek az oka, azt most, évek múltán megmagyarázza az előtűnk levett film, amely ebből a színdarabból készült. Ezt az okot első-sorban a más miljökből érvényesülő és diadalmaskodó vígyszínházi színpadban kell keresni. Másodsorban a Vígyszínház közönségében, amely ebben a színházban mást várt, mint amit kapott. A filmben, amelyet a darabból a szerző intencióhoz és stílusához híven *Indig Ottó* írt, már semmit sem találunk, ami megakadályozhatná a *Pusztai szél* átütő, művészi és közönség-sike-

rét. *Székely István* rendezésében maradék nélkül érvényesül a darab megvesztegető romantikája, magyar filmben eddig még alig tapasztalt gyönyörű felvételekben vonul fel előtűnk a pusztai minden szépsége, a dráma törés nélkül fejlődik és bonyolódik előtűnk, a nagy összeütközések döbbenetes erővel hatnak: szép és komoly munka teremtette meg ezt a filmet, amelyről bátran állíthatjuk, hogy az eddig látott magyar filmek közül a legjobb dráma.

Nagyon szerencsés a szereposztás is. Itt külön fejezet illeti meg *Kiss Ferencet*, akinek *Ustódi Antalja* a kiváló művész egyik leggrandiózusabb alakítása. Ez a betyár csupa erő, elszántság. Egy-egy tekintetében, mozdulatában benne él a régmúlt világnak minden vadúsága és keménysége. Nincsenek ellágyulásai, nem ismer megalkuvást, ez a tekintet nem engedtelődik mosolyra. És *Kiss Ferenc* kivételes művészete a figurát még ebben a szinte eltorzított kegyetlenségben is rokonszenvesse tudta tenni. Emlékezetesen nagy sikere lesz ezzel az alakításával.

*Lázár Mária* a csárdásné szerepében a pesti stúdiók fejedelmi rangjait érkezt el. Csupa idegesítő nyugtalanság, forró érzékiség, kiszámíthatatlan furfang és — ha kell — elomló gyengédség ez a figura, amely *Hunyadi Sándor* egyik legjobban meglátott és megrajzolt színpadi alakja.

*Jávor Pált* a daliás strázsamester szerepében illeti fenntartás nélküli elismerés. Férfiás, közvetlen, egyszerű és nagyon rokonszenves. Kisebb szerepekben *Rózsahegyi Kálmán*, *Rajnai Gábor*, *Mály Gerő*, *Berky Lilly* és *Szeleczy Zita* jeleskednek. *Polgár Tibor* kísérő zenéje stílusos és hangulatos. A *Filmiroda* hangfelvétele kifogástalan.

A film előrelátható sikerének azért kellett felette örülni, mert komoly művészi törekvések jutnak benne kifejezésre.

### Gárdonyi Géza

beiktatása a *Nemzeti Színház* centennáris esztendejébe olyan kötelesség volt, amelynek örömmel tehetett eleget a színház annál is inkább, mert *A bor* mindenkor egyik legnépszerűbb darabja volt a színház műsorának. Nagyrészt a régi szereplőkkel újították fel a pompás darabot, amely azonban valamivel több próbát érdemelt volna. Akkor gördülékenyebb és színesebb lehetett volna az előadás. A szereplők közül *Kürti József*, *Tasnády Ilona*, *Somogyi Erzsébet*, *Ligetjé Juliska* és *Bartos Gyula* régi szerepeikben jeleskedtek. Az újak közül *Juhász József* illeszkedett kitűnően az együttesbe. *Gőre Gábor* szerepében *Kabók Győző* jóízű és mulatságos alakításával sem tudta feledtetni *Rózsahegyi Kálmán*at.

— *Gyóni Géza* emlékest. A *Szibériában tragikusan elhunyt nagy költőnk emlékére és hainak hazahozatala érdekében november 8-án este fél 9 órai kezdettel a Fővárosi Vigadó nagytermében Darányi Kálmán miniszterelnök díszvendöksége mellett, magas színvonalu «Gyóni Géza Emlékest» lesz. Fellépnek: *Basildes Mária*, *Honthy Hanna*, *Komlóssy Emma*, *K. Lázár Jolán*, *Nagy Margit*, *dr. Oberschallné Bucsár Déla*, *Greguss Zoltán*, *Fekete Pál*, *Laurisín Lajos*, *Magyar Tamás* és *Szekeres Ferenc*.*

Vasárnap délelőtt a Vígyszínházban Lakner Bácsi Gyermekszínháza színre hozta *Altay Margit* Öcsike című regényéből készült színdarabját. A gyönyörű ifjúsági regény óriási sikere készítette arra *Lakner Bácsit*, hogy színdarabot írjon ebből a szép regényből. Remek szereposztásban, parádés díszletekkel a Vígyszínház előkelő kiállításában került színre ez a nivós ifjúsági darab.

Szebbet hiába kezesnél, - Gyermekfénykép csak Veces-nél!



LÁZÁR MÁRIA



JÁVOR PÁL

## HUNYADI SÁNDOR

remekműve \* Filmre írta: **Indig Ottó**

Zene: **Polgár Tibor**. Rendező: **Székely István**



**Lázár Mária Jávor Pál Kiss Ferenc**  
**Rózsahegyi Kálmán, Rajnay Gábor, Berky Lili Szeleczy Zita, Zátory Kálmán, Maklár Zoltán, Juhász József, Pethő Attila, Gőzon Gyula, Pethes Ferenc, dr. Hosszu Zoltán**  
 Phöbus-film GAL ERNŐ PRODUKCIÓ

CSÜTÖRTÖKÖN PREMIER  
**ROYAL APOLLO**  
**ÁTRIUM**





